

MEDGYESI UJSÁG.

Hivatalos hirdetések
100 szóig 10 korona, azonfelül minden 100 szó 3 kor.

Magán hirdetések meg-
egyezés szerint.

Nyilttér soronként 40 fillér.

Előfizetési árak:
Negyedévre 2 kor., egyes
szám 16 fillér.

Társadalmi hetilap.

VII. évfolyam.

Medgyes, 1911. július 16.

29. 292. szám.

Figyelő.

Megvan oldva a nagy talány. Tudósok és nem tudósok, ne gyötörjétek magatokat és főként ne törjétek fejeteket azon a kérdésen, hogy voltaképp minő természetű is volt a Kecskemétet megromlító földrengés, az okát ne kutassátok. Egyszerűen olvassátok el az alkotmányt a magas kultúrfokon álló fővárosi napilapot. Az megtanít titeket, hogy tudomány ide, tudomány oda, azért jött a rettenetes katasztrófa, mert bűnösök vagyunk; mindnyájan — már tudniillik azok, akik a jeles lappal egy gyékényen nem árulunk, eltértünk és letértünk az egyenes utról.

Természetesen következik ebből, hogy a földrengés egyszerűen büntetése ami bűneinknek. Ostor, mely figyelmeztet a megtérésre. Hogy miért kellett ép szegény Kecskemétnek huzni a rövidebbet, holott elég jóhíre volt — ezzel bizonyos adós maradt ez az ujkori próféta, aki fájdalom — kedves az ő hazájában.

A pazar életmód ártalmára van az egyesnek, úgy mint a testületnek. Tehát okszerűen takarékoskodni jó és szükséges. Ámde ennek is megvan a határa, de ami rendőrségünk tulmegy e határon. Annyira takarékoskodik, hogy így vásárok alkalmával nem képes meglevő közegeivel a csendet és közrendet kellőképp megvédelmezni. — Ugy tesz, mint a vendéglősök, akik műkedvelő pincéereket alkalmaznak a forgalmas napokban. Azonban a műkedvelő pincéerek állhatnak hivatásuk magaslatán,

de ezt nem mondhatjuk a civilruhás műkedvelő rendőrökről, kik a vásárnapján alkalmazásban voltak elvezettek. Rendőrnek nem oly könnyű a feladata, hogy azt minden tanítás, gyakorlat stb. nélkül bárki is alkalmas volna megoldani. Műveletlen, goromba helyettesítőkkal egy parányit sem neveljük az amugy is országszerte fogyatékos jóhírnevet.

Méltóztassék az ilyen dolgokban kevésbé takarékoskodni.

Városunkat gyakran, a vásárok alkalmával okvetlen meglátogatják a mindenféle látványosságot és mutatványokat ígérő bódé-tulajdonosok. Hát annyi bizonyos, hogy élni kell. Hogyan és miből, az természetüktől, képességeinktől stb. függ? Ezek ellen a bódék ellen sem volna nagy kifogásunk, ha látványosságaikat nem kötnék össze a reggeltől-estig tartó, sokszor fülsértő kintornával. Ha már okvetlen szükséges a zene, vajjon nem lehetne a vásárosnak egy olyan helyen adni a sátor felütésére az engedélyt, hogy senki kényelmét, idegeit ne vegye el és rontsa már reggel 6 órakor a nyekeregni kezdő verkli, mely este 10 órakor is bosszantja az egészséges füleket?

Vajjon mivel szolgáltak reá az állomás közelségében lakók arra, hogy 24 órából 14 óra alatt idegeik állandó izgatottságban tartassanak?

Egyről-másról.

Medgyes, július 12.

Az Emke jubiláris közgyűlése elé Kolozsvármegye neves alispánja egy nagy horderejű javaslatot szándékszik terjeszteni.

néha csillantak meg benne lecsapóan és fölivelően újra egyes sirályok, duna fehér madarai. Fényes napsütés ölelt át mindent. Én csak ott ismerkedtem meg velük. Sorra kezefogtam mind a négytel, Rózsival is csak idegenkedő, lágy fogásban érintkezett fehér kezem. De nagyon a szemébe néztem s ő nagyon a szemembe nézett.

Aztán vasárnapi napsütéses vigság ömlött el rajtunk. Körülültük Rózsit, én melléje kerültem. Beszélgettünk, én néha mutattam valamit, amit talán csak az én ideges érzékem tudott meglátni, ilyenkor rám figyeltek, néha ő is mutatott valamit, vagy kinyújtotta a karját valami után és ilyenkor mellemhez, nyakamhoz ért a könyöke és nekem — villamosszíkrrára kellett gondolnom.

Nagyon meleg lett. Lomhán uszott a hajó s a hullámok is bágyadtan nyaldosták oldalát. Fesztelen volt a hangulat nagyon, összeviessza beszélgettünk mindenről, föl-föl csillant néha egy-egy dalsor is, de a meleg hamar rávetette magát és megfojtotta.

A javaslat az egyesület munkakörét hatalmason kiterjesztené.

A közgazdasággal kevésbé foglalkozók előtt is ismeretes a szarvasmarha állomány megfogyatkozása. A tagosítás igaz, hogy intenzívebben, belterjesebbé tette a gazdálkodást, hasznathajtóbbá a földet; de a természetszerűleg korlátozott legelő területek miatt a kisgazdák állatállománya a minimumra redukálódott.

Bekövetkezett az idő, hogy az ősidők óta agrár nemzet idegen huspiacokra szorult, s miután a hazai tenyésztés a fogyasztást nem képes fedezni, beállott az a rettenetes drágaság, ami ellen a fogyasztó közönség hiába keres védekező eszközöket.

A javaslat nem a mind tőrhetetlen drágaság ellensúlyozását célzó terveket ohajtja megvalósítani, de végeredményében bizonyára csökkentené a drágaságot is.

A megfogyatkozott legelő-területeket akarja megszorítani oly mértékben, hogy a 4—10 holdas kisgazdák a tagosított birtok mellett is felemelhessék a mainak 2—3-szorosára marhaállományukat. Ennek közvetlen eredménye volna még az is, hogy így a kisbirtok kövérebbé és termékenyebbé lenne. — A legnagyobb eredmény volna, hogy az endéyi magyarság, melynek 70%-a ilyen kisbirtokos, vagyoniilag gyarapodva, ellálló képességét sikeresebben tudná kifejteni. Kis ősi birtoka nem kerülne oly könnyen idegen és a legtöbbször ellenséges kezekbe.

Ugy ültünk a kényelmetlen székeken és mi ketten, Rózsival meg én, mindjobban egymásmellé szoktunk. Nézésünk is egymásba sülyedt néha, de csak egy-egy pillanatra, mert vigak voltunk nagyon. És csuszott a vizen a hajó, lassan elügettek fák és faluk a parton és láttam, a nap egyformán csókol mindent: fát, falut, vizet, hajót, embert, Rózsit, mindent.

Sugarával csókolta a nap s mi túrtuk a csókját, odaállottunk testünkkel a sugár utjába és hagytuk, hogy az nyakunkat körülfogja és túrtuk, hogy le-leszaladjon bizsergő érintésével testünkön. És szívtuk be a levegőt és örültünk, hogy elhagyhattuk a várost, bódító füstjével, émelyítő színtelenségével. Mennyivel kékebb volt itt a léghatár, mennyivel zöldebb a fa, mennyivel ragyogóbb a nevetés. Nem fanyar, kényszeredett elmosolyodás volt, de nagy, hangos nyiltszájú nevetés, melynél nyomott agyak és lelkek felszabadultak.

Megérkezettünk. Keveset mentünk és

Kirándulás.

Még halovány volt a reggel a felszabaduló ködtől, még embertelenek az utcák a vasárnapi nagy pihenéstől, mikor a szürke Duna fölött hajóra szálltunk.

Ötön mentünk és közöttünk csak egy leány volt.

Széjjelfésült haja volt, a füle alig látszott ki alóla, inkább csak a függők vörösen beszélő köveikkel. Egyenesen előretóduló orra fölött, kék karikák között égszürke szemek néztek, tudta nézni. Érdekes vonások közt piros vonalú ajkak nevetőn szóltak, a levegőbe furódó áll alatt fehér nyak versenyzett villogóan a visszaverődő nappal. Korallánc csalogatott csókra rajta. Vékony dereka karolásra hívott — ez volt Rózsival.

Mi négy fiuk... fiukat így leírni nem lehet.

Visegrádra mentünk. Alattunk nagyon kis domborulatokban futott a víz, a parton hosszú sor uszályhajókon álmosan dültek előre a daruk. Azurkék volt a világ, csak

Garantált klormentesen mos a kolozsvári

„UNIÓ“ GŐZMOSÓGYÁR

Ferenc-József-ut 102.

Telefon 395.

Képviseelő

magas jutalék mellett

kerestetik.

Nem venné oly tömegesen kezébe a vándorbotot, vállára az ürestarisnyát, hogy idegenben — az elzúllás útján — próbálkozzék szert tenni a jobb megélhetésre.

Régi meggyőződésünk, hogy az oly nagy népszerűségnek és pártfogásnak örvendő Emke, nagy és nemzetfentartó hivatását csak úgy töltheti be, ha a kulturával telített népek anyagi boldogulását is a tőle kitelhető legnagyobb erővel igyekszik előmozdítani. Művelt és jólétben élő nép. Ez a legfenségesebb ideál, melyért érdemes küzdeni, áldozni.

A legmelegebb rokonérzéssel üdvözljük ezért a fenséges ideál kitűzéséért az Emke agilis javaslattevő vezetőjét.

Hinni, remélni akarjuk, hogy a kellően megokolt javaslat nem talál ellenzőre s az ünnepi közgyűlés méltóvá teszi magát milliók hálájára.

Debrecen városának egy nagy kiterjedésű pusztája van. Ez a „Hortobágy.“ Ezzel a 4200 holdra menő pusztával a város az ország egyik legnagyobb birtokosai közé tartozik.

Nincs az a latifundiumos mágnás, aki oly csökönyösen ragaszkodnék birtokához, mint Debrecen városa. Pedig az a rengeteg birtok a mostani kezelés mellett, holdanként még egy koronát sem jövedelmez.

Debrecenben és a szomszéd városokban ezrekre megy azon családok száma, akiket gyötör a legrettenetesebb betegség: a földéhség s akik között felparcellázva sokkal jobban lehetne jövedelmeztetni; de Debrecen a kikitörő jájszót nem akarja meghallani. A civis város a legnagyobb bűrisztokrata.

A nagy pusztáu a rengeteg mennyiségű állat csak tengődik, mert a szikes talajon a nyári hőségben minden avarrá változik, s így a legeltetés vajmi kevés hasznot hajt, de azért mégsem akar megvirradni.

A félszázad óta megindult csatornázási mozgalom, melyet most már az állam irányít s remélhetőleg meg is valósít, hihetőleg új irányba fogja terelni a nagy pusztá hasznosítását, ami szerfölött kívánatos.

nagyon sokat pihentünk. Gyönyörű földre feküdtünk. Nagy fü volt, burján nőtt virágokkal beszórva, meseszép mező terült el alattunk. Szóltanul feküdtünk ezen a mezőn és bámultuk a fennszó felhőt és bámultuk a virágokat, megcsodáltuk csodás színüket egyenként, mert itt kékebb a kék, zöldebb a faág, mint benn a városban. És aztán elfáradtunk nézni és mellre feküdtünk, füvet vettünk száraz szánkba, még a szemünket is behunytuk, csak a tudónk járt szabadon, mert levegőt talált. Nem mertünk szólani. Néha feljött szánkra egy csukló dal, de elhalóan hamar letört róla.

Aztán felugrottunk és szilajon futkostunk, virágon, füvön gázolva, kifutni akartunk volna a világból, végig az egész természetben, végig mindenben, de elhagyott az erőnk és végigtereltünk a zöld föld felett, tán sirni is tudtunk volna, ha nem kellett volna nézni a csendes semmiséget.

Már bukott lefele a nap, nehezen, mert fájt neki itthagyni minket, de az est jött, hogy nagy csatát vívjon a nappal. És mikor mind vörösebben vérzett a nap, fölszakadt lelkünkben egy dal. Végigfutott a mezőn a felrebbenő madár, tücsök és szökő nyul is, tudom arra hallgattak, mert csodásan csengett, hisz istent talált néhány városi zajban elfáradt ember.

A dal elhangzott és lebukott a nap. Régen rakott perlő kövek között némán álltunk. Új dalba nem fogtunk, mert nagyon

A terméseredmények és a jelzálogkölcsön.

A hivatalos termésbecslés közzététele után a megelőző találgatás helyett határozott kép alkotható az ezidei termés eredményről, illetve a lényegét eldöntő buzahozamról. Eszerint a mostani aratás alig 2—3 millió métermázsával kevesebb buzát ígér, mint a tavalyi rekord év és így a magyar gazda egyetlen igaz támasza, a föld, ezidén sem hagyja cserben a benne bizakodókat.

Az ideai kedvező termés, ha váratlanul nem is mondható, de a mi viszonyaink közt teljesen szokatlan, mert külterjes gazdálkodásunk mellett szinte ritkaságszámba megy hogy a bő hozamtól kifáradt és csak kezdetlegesen művelt föld az egymást követő években is jól fizessen. Sok szó hangzott már el amellett, hogy nem volna szabad termésünk eredményét teljesen az időjárás alakulásának kitenni, hanem intenzív gazdálkodással lehetővé kell tennünk, hogy esetleges kedvezőtlen időjárás rossz hatása a belterjes művelés előnyeivel ellensúlyoztassék, illetve gyengítettessék. A sok szó elhangzott, de eredmény nem járt nyomában. Vajjon elképzelhető-e, hogy egy immár évezredet meghaladó idő óta ugyszólván kizárólag földműveléssel, jobban mondva gabonatermésével foglalkozó nemzet tényleg annyira érzéketlen legyen a gazdálkodás iránt, hogy annak fejlődéskéességét ne vegye észre és a rendelkezésre álló erőket parlagon hagyásával ma is azokat a kezdetleges eszközöket használja, amely már hosszú évek előtt is elégtelennek bizonyultak. Nem, ez kizárt dolog, aminthogy nem is ebben keresendő földművelésünk kezdetleges voltának oka.

A magyar nemzet nem marad el egy nemzet gazdája mögött sem, de nem rendelkezik azokkal az anyagi erővel, amelyek terve megvalósításához elengedhetetlenül szükségesek. A magyar földművelés egyszerűen azért nem tud belterjessé válni,

szép volt és nagyon fájt az este győzelme. Az ajkak nem szóltak, a szemek kezdtek beszélni, nagyra nyíltak, fénylők voltak.

Azt mondta Rózsai:

— A szemek mondását de jó volna tudni.

Nem nekem mondta, de nagysokára mégis feleltem:

— Ne akarja Rózsai. A szemek csak néha beszélnek, mikor nagy melegtől, pompás természettől elfáradtak parancsolni az idegek. De akkor sem szabad hinni nekik, Rózsai, mert igazat mondanak, azért nem szabad hinni nekik.

Ezt mondtam és úgy hiszem, fájón csenghetett a hangom, mert egy nagyon mélyről jövő rámnézés után nagy hallgatás következett.

Azután nehezen jött az éjjel és lassan elfoglalta az est csodás színü helyét. Lassu sóhajtás kélt a fákból, csendes reszketés és jött a feketeség.

— — — — —

Újra hajóra szálltunk, de most szorosabban ültünk egymás mellé. Ének nem fakadt az ajkon, de komoly szemek néztek a vízre, felfedni a mély titkot, amely abban lappang, majdnem oly mély a víz, mint egy szem.

A színek változását néztük, a part és a víz lágy ölelését, csendben álló fekete fákat és fájt, ha ezt a harmóniát egy lámpasugár megbontotta.

Már az árnyékok se látszottak lefelé

mert nincs meg az a tőke, amelyből a szükséges beruházások fedezhetők volnának.

E tőkének előteremtésére két mód kínálkozik. Egyik viszonylagos és a véletlen eredménye. Ez a jó termés hozam. Ha a föld több éven át jól fizet, módjában áll a gazdának annyit félretenni, hogy beruházásokat eszközölhessen.

A másik és racionalis mód: a jelzálogkölcsön. Teljesen indokolt, hogy a jövő jobb hozama érdekében egyszerre nagyobb befektetés eszközöltessék.

Ez természetesen csakis kölcsön útján érhető el. Bankjaink, a direkt e célzattal alakultaktól eltekintve, eddig nem fektettek kellő súlyt a jelzálogkölcsönre. Ujabban azonban, miután az állam maga is felfogta e kérdés nemzetgazdasági jelentőségét és a jelzálogintézet országos szövetségének megalakításával a helyes irányt kijelölte, nagy bankjaink egymásután foglalkoznak jelzálogkölcsönök bevezetésével.

Minden politikai állásfoglalás nélkül megállapíthatjuk, hogy a mostani országgyűlés egyik legnagyobb horderejű alkotása éppen a fent vázolt dolgoknál fogva ez a jelzálogintézet. Ennek az intézetnek a részletektől eltekintve legfontosabb feladata éppen a termelés irányára, a belterjesebb termelés meghonosításának előmozdítására való befolyás. Egy állandóan jelzálogkölcsönökkel foglalkozó és ebben az irányban kutató és működő intézet részletesen megismerheti a konjunkturákat, a megfelelő eszközöket, úgy, hogy alapos remény van rá, hogy néhány év múltán nem lesz meglepetés, ha két egymástkövető esztendő fog bő termés hozammal fizetni.

Ez ma még örvendetes meglepetés mindig, de éppen a vázolt törekvések és intézmények megfogják hozni azt az eredményt, hogy ezek a meglepetések, amelyek most néha kedvezőek, néha szomorúak, nem fogják zavarni gazdasági életünk nyugodt folyását, hanem helyükbe egy törvényszerű folyamat, az állandó, jó termés fog beállani.

tartani a víz mélyének, már csak egyhangu acélfeketeség feküdt felettünk, oly szomorúak lettünk, a fiuk is, miért?

Egyszer szétszéledtek a fiuk a hajón, egyedül voltam Rózsival, akkor szóltam:

— Rég kerestem egy alakot, aki lázas éjszakáimban megszokott látogatni, most elém jött maga, most elfeledtem azt. Csak magát látom s úgy érzem, mintha régóta ismerném már magát, nemcsak ma láttam színeket néző szemeim előtt legpompázóbban felbukkanni, de fáj, hogy ez is, most is csak álom, mert hamar elmúlik és aztán újra beleveszünk a város zajába, jaj, kár találni, ha elveszítjük, mindjárt.

Többet nem is beszélünk. Azon igyekeztem, hogy csodás vonalokból felépített arcát magamba zárjam, ő nem tudom, mire gondolt, de ő is nagyon nézett.

Pipacsot árult egy asszony, vettem neki.

Aztán ránk tört a város ezernyi lámpájával, aztán kikötött a hajó, aztán kezét fogtunk, nem kulcsoló fogadkozással, hanem csendes aligmegérintéssel s aztán elnyelte őket, őt is, a város és énrám is rám tört szörnyű fojtogatással az éjjel, a városi éjjel.

— — — — —

Másnap levelet irtam neki:

„Csak addig emlékezzék rám, Rózsai, amíg a pipacsok el nem hervadnak. A pipacsvirág hamar hervadó. És ha majd összeroskadtak azok, akkor felejtsem el, magához is mást sodor az élet, énhozzám is.“

Ujdonságok.

Előfizetőinkhez. Felkérjük azon előfizetőinket, kik a júliusban megnyílt új negyed díjával hátralékban vannak, hogy az előfizetés megnyitása iránt mielőbb sziveskedjenek intézkedni. A lapot nyaralóknak bárhová utánnaküldjük, ha velünk címöket közlik.

A városi közgyűlés. A július havi városi rendes közgyűlés a polgármester szabadsága miatt 20-án lesz megtartva.

Báznai élet. Báznai levelezőnk írja: A fürdői élet teljességében csak most kezdődik. Július hónap elsején már az összes szobák el vannak foglalva s dacára, hogy az időjárás nem a legkedvezőbb, csak úgy özönlenek a fürdővendégek az ország minden részéből. A fürdőtulajdonos egyház és az igazgatóság mindent elkövetnek, hogy Bázna a modern fürdő jellegét megkapja s kétségtelen gyógyhatásához méltóan ismertté és híressé váljon az országban. A betegek a gyógyulás és üdülés mellett szórakozást is találnak. Így a múlt vasárnap az egyház három szegény beteg ellátási-alapja javára egy műsoros estélyt rendezett. A „Tulipán“ vendéglő nagytermét zsufolásig megtöltötte a közönség nemzetiségi külömbiség nélkül. A műsor háromnyelvű volt s nagy tetszést arattak a szereplők. A műsört Baumgarten Laura (Segesvár) nyitotta meg precíz, jól betanult zongorajátékával, melyet tapsvihár követett. Azután a szász iskolásgyerekek egy gyermekmesét hoztak színre bájos naivsággal. Popovics Otti (Medgyes) három dalt énekelt nagy tetszés mellett. Az iskolás gyerekek előképeket mutattak be. Ezután Kräutner Anna (Brassó) sok tehetséggel, csinosan előadott szavallatai következtek. A műsört Mihály Médi (Medgyes) énekszámai zárták be, mely annyira tetszett a közönségnek, hogy szünni nem akaró tapsal újra a lámpák elé hívták, ahol az utolsó énekszámot „Messzi a nagy erdőn“ el kellett ismételnie. A műsoros estélyt Meiterth Conrád rektor rendezte buzgó fáradozással, az általános siker második felében azonban B. Mihály Bertalanné zenetanárnő a részes, ki művészi zongorajátékával kísérte az énekszámokat és sokat fáradozott az énekek betanításával. A hálás közönség őt ezért meleg óvációval és hatalmas virágcsokorral honorálta. A szereplő leányoknak is csokrokat nyújtottak fel. Végül az estély anyagi sikere is kielégítő volt. Az egyház részéről Sachsenheim lelkész mondott köszönetet a közreműködőknek.

Felhívás. Lapunk olvasói előtt ismeretes az a minden jóézésű hazafi támogatását igénylő mozgalom, melynek célja báró Bánffy Dezsőnek szobrát emelni. Nem méltányolhatjuk eléggé e mozgalmat, s hogy némiképp kimutassuk rokonérzésünket, mi is gyűjtést indítunk a szobor céljára s felkérjük olvasóinkat sziveskedjenek adományokkal a célt támogatni. A gyűjtést a szerkesztőség 10 K adományával ezennel megindítjuk és a begyűlt összeget rendeltetési helyére küldjük.

Kitüntetett jegyző. A király Zink János közhalmi jegyzőnek sokévi buzgó szolgálatának elismerésül az arany érdemkeresztet adományozta.

A magyar birodalom népesedése május havában. A „Statisztikai Havi Közlemények“ most megjelent 1911. május havi füzeté szerint az 1911. évi május havában 60.145 gyermek született élve a magyar birodalomban, az elhaltak száma pedig

42151-re rugott, úgy hogy a természetes szaporodás 17.994-et tett. A közölt számokból a társországokra esett 7206 élveszületés, 5350 halálozás és 1856 főnyi szaporodás. Az 1910. évi május havi eredményével szemben az 1911. május kedvezőbb eredménnyel zárult. A születések száma emelkedett 539-cel az 1910. év május havához képest, a halálozás pedig csökkent 531-el, úgy hogy a szaporodás száma 1080-et tett. Kedvezőtlenebb az eredmény, ha az 1910. öt első hónapjának adatait hasonlítjuk össze az 1911. év öt első hónapjának adataival. A születések száma ugyanis kevesebb volt 7319-et, a halálozások pedig 21.157-tel emelkedett, úgy hogy a szaporodás 28.469-cel kevesebb a múlt év megfelelő szakának szaporodásához képest.

Tullner Háni koncerténekesnő értesítette a báznai fürdőigazgatóságot, hogy legközelebb odaérkezik és egy hangversenyt ad. A közönség nagyon várja a kedvelt énekesnőt.

Postaügynökség Ecelen. A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy Ecel pályaudvar elnevezéssel Ecel állomáson postaügynökség létesítessék, melynek kezbesítő körébe Ecel és Táblás községek esnek. A nevezett ügynökség ellenőrzését a medgyesi posta és távirdahivatal gyakorolja és forgalmát a Budapest—Brassó 15 és Brassó—Budapest 16 számú kalauzposták fogják közvetíteni. A postai ügynökség megnyitása iránt később történik intézkedés.

Siketnémák felvétele. A siketnémák budapesti állami intézetébe felvételt nyernek teljesen siketnéma, avagy részleges hallásu, továbbá némi beszédmaradvánnyal bíró, előrehaladottabb korban megsiketült gyermekek. A szegény sorsuak az intézeti képzés egész idejére ellátási és utisegélyt kaphatnak az intézettől. A felvételi folyamodványok július 25-ig küldendők be az intézet igazgatóságához: Budapest, VII. ker. Mosonyi-utca 8. szám alá. Az igazgatóság az érdeklődőknek díjmentesen küld felvételi nyomtatványokat.

Edison villanyszínház városunkban. Városunkba érkezett egy nagyszabású villanosszínház. Hatalmas pazar berendezésű sátrát a vasut előtt állította fel s a megnyitó előadását ma tartja. Minden másodnap teljesen új műsört fog bemutatni s a legújabb szenzációkkal fogja városunk közönségét szórakoztatni. A többek közt a műsorból kiemelendők az ököritői nagy tűzvész, eredeti helyszíni felvétel, ahol a tűz is látható. Haverda Mariska élete és bűnhődése. Repülő versenyek. Vitális Imre elfogatása és halála. Achim András a békéscsabai képviselő tragédiája stb. Szünetek alatt a tulajdonos leánya Aranka kisasszony fogja a közönséget szórakoztatni művészi hegedűjátékával. Ezen kelleines szórakozást ajánljuk olvasóink szives figyelmébe.

Az állatvásár. A pár nappal ezelőtt lezajlott állatvásár újra nagy forgalmat mutat. Az idegen kereskedők tenger sok marhát szállítottak el, 130 kocsival, nagyrészen külföldre. A városi fogyasztási adóhivatal még nem készült el kimutatásával, ennélfogva csak jövő héten közölhetjük a vásári eredményt.

Kitűnő kürtöskalácsot süt vasárnap ponként özv. Orendné, a Roth-utcában.

Szobákat szépen és olcsón fest ki Benjamin szobafestő, lakik a Roth-utcában.

Művészkartyák csinos kivitelben, olcsón kaphatók: Reissenberger G. A. könyvkereskedésében, Medgyes.

Csokonai kulacsa.

A komáromi hajóács egykori szépséges Julia nevű leányasszonyáról, Csokonai Vitéz boldogtalan véget ért Lillájáról, aki a költőpapot hűtlenül faképnél hagyta, férjhez ment, hamarosan el is halt és most a dunaalmási temetőben alussza örök álmát, sok száz mértföldnyire a költő debreceni sírjától, és Csokonai viszonyáról sok mindenféle apróság forog közökben.

Csokonait komáromi boldogtalan szerelme és csalódása után az ő Lillájáért (Vajda Julia) Komáromban egy új ismeret-sége sem kárpótolta a költői hirben álló Vályi Klárral, aki Gvadányival is plátói levelezésben állott. S Csokonai otthagván Komáromot, nekiindult a nagy utnak, a melyről 1799 késő őszen érkezett a Dunántulról Tiszántulra és régi jó barátja Varró István akkori karcagi főbíró uriportájára egy elcsigázott, kehes csikón állított be, amit Kecskeméten adtak alája jó barátai, mert odáig per pedes apostolorum vándorszorgott és a lélek akkor már anélkül is csak hálni járt beléje.

A telet Karcagon s részben a közeli igari Papszász családnál töltö, mignem az alapos kipihenés után újra haza toppantott a debreceni darabos-utcai kis ősi fészkébe.

Karcagon Csokonait valósággal házról-házra hurcolták és szakadatlan ünnepelték. És mikor ő papolt a tágas nagy templomban, akkor még a haldokló is fölkivánkozott rá.

E határtalan népszerűség bizonyosságát akarták leróni valamilyen alakban az iparosok is iránta, ki egyben, ki másban. Valamennyin tultettek azonban a timár, szücs és szijgyártó céhbéliek, akik Csokonai kimult csikójának a bőrét Varró főbírótól kimunyorálták és azt művésziesen kikészítve, egy mesteri remekű, csikóbőrös kulacs alakjában szolgáltatatták vissza a költőpapak karácsonyi ajándéku.

A csikóbőrös kulacs további legendáját aztán ismerjük.

Még csak azokról az irodalmi relikviákról akarunk megemlékezni, amelyeket Szendrey Imre és Kádár Imre gyűjtöttek össze és részben a debreceni Csokonai-körnek küldtek be, részben a karcagi levéltárban helyeztek el.

Azok a versek, amelyeket a Varró-család tagjaihoz irt, irodalmi tekintetben kevés értékkel bírnak és csak irodalomtörténeti tekintetben érnek valamit.

Érdekes azonban egy akrosztikon szerű feljegyzése még karcagi legátus korából egy uri ház gazdasszonyának naplójában:

Csokonay Vitéz Mihály
LÉ tart szOLGÁT nem HUS.

Tövébbé rendkívül érdekes egy ott alkotott nagyszabású és eredetiben ott felfedezett és eddig ismeretlen vig éposza, melynek két tétele a férfi értelem és az ezen mindig tulajró asszonyi fufang. Czime:

A MAGAHITT KALMÁR
Csokonay Vitéz Mihálytól
Kardszag 1800.

A vig époszban úgy látszik, elveszett apósát akarja megtréfálni, mert a vajda szó gyakori benne és nyomatékos, mint maga Vajda uram volt, aki leánya kezét meztagadta az élnetetlen póétaféle udvarlótól.

Levélszekrény.

Fl. C. Medgyes. A beküldött levelet elküldöttük az erzsébetvárosi királyi ügyészségnek.

